

Informe de seguiment

Protocol per prevenir i solucionar conflictes en matèria de violència masclista, homofòbia, bifòbia i transfòbia

Març del 2022

En compliment de l'article 6.3 del Protocol per prevenir i solucionar conflictes en matèria de violència masclista, homofòbia, bifòbia i transfòbia, aprovat pel Consell de Govern l'11 d'abril del 2018, la Unitat d'Igualtat presenta l'informe sobre l'activitat duta a terme des del gener del 2020 fins al desembre del 2021. Així, l'article 8.7 especifica:

"8. Mesures de prevenció

La Universitat impulsarà actuacions de prevenció, informació, formació, detecció i sensibilització davant la violència masclista, l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia, amb l'objectiu d'eradicar per complet aquest tipus de conductes de l'entorn universitari i contribuir a sensibilitzar la comunitat universitària. Aquestes mesures es desenvoluparan dins del Pla d'Igualtat de la UPF i seran promogudes per la Unitat d'Igualtat, amb la col·laboració de la resta d'unitats i serveis de la Universitat.

Per fer-ho, es plantegen les mesures següents:

[...]

8.7. Elaborar i publicar informes sobre el nombre d'intervencions i de les conseqüències d'aquestes. Concretament, es crearà una base de dades interna en què es recullin, anònimament i sense referències a dades de caràcter personal, totes les peticions d'informació, denúncies, actuacions i resolucions."

Aquest informe en concret descriu l'activitat duta a terme durant el període comprès entre gener del 2020 i desembre del 2021. Inclou denúncies, queixes i consultes rebudes a la Unitat, així com les intervencions pedagògiques i les mesures d'acompanyament que s'han dut a terme com a conseqüència d'aquestes. També s'hi recullen les activitats de prevenció i de sensibilització dutes a terme durant aquest període.

Nombre i tipus de denúncies, queixes i consultes rebudes

Entre gener del 2020 i desembre del 2021, la Unitat d'Igualtat ha rebut un total de 33 incidències relacionades amb el Protocol, com es detalla en els quadres-resum.

S'han presentat sis denúncies per part de cinc dones i un home. El Protocol s'ha activat en tres d'aquestes denúncies, i les tres vegades s'ha tancat l'expedient informatiu proposant al rector l'obertura d'un expedient sancionador perquè s'ha considerat suficientment documentada la conducta objecte de denúncia. Dues denúncies s'han tramès a una de les empreses contractades per la Universitat i l'agent d'Igualtat ha actuat com a observadora en el procés d'aplicació del seu protocol i de la corresponent sanció al treballador. Finalment, els estudiants denunciants van retirar una denúncia quan el denunciat va reconèixer els fets i va acceptar no adreçar-se més a les companyes de classe, així com iniciar un procés de teràpia psicològica.

S'han rebut també cinc queixes, quatre provinents de dones i una d'una persona no binària. Tres de les queixes estaven relacionades amb material de classe de contingut sexista i transfòbic i amb un comentari sexista d'un professor convidat. La Unitat ha demanat la supressió del material docent esmentat, fet al qual les facultats implicades han respost de manera eficient. El comentari del professor convidat va arribar dies després dels fets, però igualment es va demanar una disculpa pública del professor responsable de l'assignatura i que no es tornés a convidar el mateix ponent. Finalment, s'han rebut dues queixes sobre actituds transfòbiques i sobre conciliació maternal, que el centre on s'han produït els fets ha reconduït.

Pel que fa a les consultes, s'han rebut 22 peticions d'informació o d'intervenció de característiques molt diverses. S'han acompanyat cinc casos d'assetjament (un des de les xarxes socials) i tres casos d'abús sexual perpetrats per companys de classe. En tots, les persones que els han patit no han volgut denunciar-ho; han demanat ser canviades de grup i, en algun cas, també rebre suport psicològic. La resta de consultes rebudes per estudiants reflecteixen un ventall molt divers de violències patides per dones que, o no han volgut denunciar, o que no ho podien fer a la Universitat perquè l'agressor no en forma part: un intent d'agressió en un campus per part de dos desconeguts; un intent d'agressió en una botiga propera; quatre casos de maltractament per part d'una parella o exparella; dos casos de violació; un cas d'LGBlfòbia, amb amenaces per part de la família de la parella; un cas de maltractament físic i un de violació, amddós per part del pare; una agressió física per part d'un company de pis. Finalment, dos grups d'estudiants dones han reportat comentaris sexistes, abús de poder i tracte incorrecte per part de professors, però que no han volgut denunciar ni donar el nom del professor.

Les membres del PDI i del PAS són les que menys demandes d'actuació fan, amb molta diferència. Només una dona pertanyent al PAS i una docent han demanat suport per afrontar violència en la parella, i una docent ha reportat haver patit assetjament per part d'un estudiant.

És remarcable també que les dones són qui presenten més denúncies/queixes/consultes, amb molta diferència respecte als homes. De les 33 situacions ateses per la Unitat, només n'hi ha una d'un home i dues de persones trans. En el mateix sentit, el gruix de les persones denunciades (quan no eren òrgans col·legiats) han estat homes.

Finalment, s'ha de deixar constància que durant el període d'aturada de l'activitat presencial per la pandèmia, entre el març i el setembre del 2020, no es va rebre cap tipus d'incidència, tot i que la Unitat va continuar la seva activitat en format no presencial. Així mateix, cal apuntar que el període de confinament va servir a algunes persones per prendre consciència de la situació que vivien o que havien viscut en el passat. En aquest sentit, en tornar a l'activitat presencial van adreçar-se a la Unitat per rebre informació, demanar suport psicològic o suport en general durant el seu procés de reconeixement o de denúncia.

Denúncies rebudes

	<i>Tipus</i>	<i>Data</i>	<i>Denunciant (dones i grups de classe)</i>	<i>Denunciat (en tots els casos són homes)</i>	<i>Conducta</i>	<i>Activació del Protocol</i>	<i>Accions empreses i resolució</i>
1	Denúncia	febr-20	Dones estudiants	Company de classe	Assetjament via xarxes socials	No	Diverses alumnes denuncien un company de classe que els demana un tipus de relació privada a través de les xarxes socials. Ell reconeix els fets, els demana disculpes i accepta no tornar a comunicar-se privadament amb cap més companya així com rebre teràpia psicològica. Les alumnes retiren la denúncia.
2	Denúncia	març-20	Home estudiant	Treballador d'empresa contractada	Assetjament	No	La Unitat d'Igualtat deriva la denúncia a l'empresa del treballador i fa d'observadora en el procés d'activació del seu pla d'igualtat. El procés acaba en sanció al treballador.
3	Denúncia	març-21	Dona estudiant	Professor	Assetjament, abús de poder	Sí	Una alumna denuncia un professor del grau i aporta proves fonamentades de la situació viscuda. La Unitat d'Igualtat demana que s'obri un expedient disciplinari directe, vista la coherència dels fets descrits i les proves aportades.
4	Denúncia	maig-21	Dones estudiants, sindicats d'estudiants	Professor	Sexisme	Sí	Un professor fa una piulada al seu compte personal de Twitter en què es presenta com a catedràtic de la UPF. El contingut és clarament sexista, i es reben diverses denúncies. S'activa el Protocol un cop investigats els fets, i es determina que cal demanar l'obertura d'un expedient disciplinari.
5	Denúncia	juny-21	Dona del PDI en formació	Investigador	Assetjament sexual i laboral	Sí	Es presenta una denúncia acompanyada d'evidències que la fonamenten. Davant la gravetat dels fets denunciats i amb les evidències aportades, la Unitat d'Igualtat demana al rector l'obertura d'un expedient disciplinari.
6	Denúncia	des-21	Dones estudiants	Treballador d'empresa contractada	Assetjament	No	Es reben dues queixes el desembre i una denúncia el gener del 2022 sobre comentaris sexistes i inadequats. Es deriva tota la informació a l'empresa contractant i es fa el

							seguiment de l'aplicació del seu protocol i de la sanció interposada al treballador.
--	--	--	--	--	--	--	--

Queixes rebudes

	<i>Tipus</i>	<i>Data</i>	<i>Denunciant (dones i grups de classe)</i>	<i>Denunciat</i>	<i>Conducta</i>	<i>Activació del Protocol</i>	<i>Accions empreses i resolució</i>
1	Queixa	oct-20	Estudiant de gènere no binari	Facultat	Text transfòbic per comentar a classe	No	Es comunica a la facultat que cal revisar els textos que es lliuren a l'alumnat per evitar transmetre imatges negatives de col·lectius minoritaris. La facultat retira el text per a futures ocasions i pren el compromís de fer aquestes revisions prèvies.
2	Queixa	oct-20	Dona estudiant	Responsables de l'assignatura	Material de classe amb contingut clarament sexista	No	Es demana que es retiri el material i que es demanin disculpes a l'alumnat. Els responsables de l'assignatura ho fan.
3	Queixa	febr-21	Dona estudiant	Professor convidat	Comentaris sexistes a l'aula	No	Es demana al deganat que no es torni a convidar el professor en qüestió. La Facultat accepta no tornar a convidar-lo.
4	Queixa	oct-21	Dona estudiant	Direcció d'un màster	Conducta transfòbica	No	Es recorda a la direcció del màster l'existència de la normativa d'adaptació docent i la necessitat de facilitar el desenvolupament acadèmic de les persones en procés de trànsit. La direcció adapta els continguts possibles a les necessitats expressades.
5	Queixa	oct-21	Dona estudiant dona	Direcció d'un màster	Conciliació entre maternitat i màster	No	Demana facilitats per conciliar assignatures que es va veure obligada a abandonar a causa de la baixa maternal. Es recorda als reponsables del màster l'existència de la normativa d'adaptació docent i la necessitat de facilitar el desenvolupament acadèmic

							de les persones en situació de maternitat recent. La direcció del màster adapta els continguts possibles a les necessitats expressades.
--	--	--	--	--	--	--	---

Consultes rebudes

	<i>Tipus</i>	<i>Data</i>	<i>Denunciant (dones)</i>	<i>Denunciat (en tots els casos, excepte un, són homes)</i>	<i>Conducta</i>	<i>Activació del Protocol</i>	<i>Accions empreses i resolució</i>
1	Consulta	gen-20	Dona estudiant	Company de classe	Abús sexual	No	Demana consell i atenció psicològica. Finalment, talla tota comunicació i no es pot seguir l'acompanyament.
2	Consulta	gen-20	Dona estudiant	Company de pis	Agressió física	No	Tot i que no es tracta d'un conflicte relacionat amb temes de gènere, se l'acompanya a l'hospital i a posar una denúncia a comissaria.
3	Consulta	gen-20	Dona estudiant	Home a qui va entrevistar durant unes pràctiques	Assetjament des de les xarxes socials	No	La tutora de pràctiques refereix els fets viscuts per una estudiant durant la seva estada en pràctiques. L'estudiant refusa recórrer a la Unitat d'Igualtat.
4	Consulta	gen-20	Dona del PDI	Exparella home	Maltractament en l'àmbit de la parella	No	Es detecta que una professora està rebent maltractament per part de la seva exparella. La direcció del Departament li ofereix suport i se li suggereix que recorri a la Unitat; però ella prefereix no fer-ho.
5	Consulta	gen-20	Dona del PAS	Exparella home	Maltractament en l'àmbit de la parella	No	Demana suport psicològic i adaptació horària. Se li faciliten totes dues coses.
6	Consulta	gen-20	Dona estudiant	Parella home	Maltractament en l'àmbit de la parella	No	Companyes seves ens consulten com poden ajudar-la. Se'ls facilita informació sobre les opcions de suport de la Unitat i d'entitats externes de suport a les dones que pateixen violència.

7	Consulta	febr-20	Dona estudiant	Família de la seva parella	Amenaces	No	Rep amenaces per correu i per telèfon de la família de la seva parella, també dona. Se la deriva als serveis d'atenció psicològica.
8	Consulta	oct-20	Dona estudiant	Exparella home	Assetjament	No	Demana rebre atenció psicològica i adaptació de terminis de lliurament de treballs i d'exàmens. Se li faciliten les dues coses.
9	Consulta	oct-20	Dona estudiant	Exparella home i company de classe	Assetjament	No	Situació ja consultada el maig del 2019 que es repeteix. Demana que fem un advertiment, i si no hi ha canvis farà la denúncia. Es fa la intervenció i s'aconsegueix aturar la conducta sense haver d'arribar a activar el Protocol.
10	Consulta	oct-20	Dona estudiant	Pare	Maltractament continuat	No	Demana suport psicològic i derivació a una entitat externa d'assessorament legal. Se li faciliten les dues coses.
11	Consulta	des-20	Estudiants	Professor del grau	Sexisme, abús de poder, tracte incorrecte	No	Una professora del grau informa sobre les queixes que li han expressat un grup d'estudiants. Demanem informació concreta per activar el Protocol, però no ens arriba cap dada més, ni el nom del professor.
12	Consulta	març-21	Dona del PDI	Estudiant home	Assetjament	No	Una professora de seminari informa que un estudiant, noi, la va estar assetjant durant un trimestre del curs passat. Assetjament lleu que ella va poder tallar, però que ha deixat incomoditat dins seu. Rep suport psicològic fora de la Universitat. Només n'informa per deixar-ne constància; no vol denunciar.
13	Consulta	maig-21	Dona estudiant	Home treballador d'una botiga propera a un campus	Agressió sexual	No	Un estudiant informa sobre una agressió sexual patida en un supermercat proper al campus. N'ha posat denúncia a comissaria.
14	Consulta	maig-21	Dones estudiants	Professor	Comentaris sexistes a l'aula i en materials docents	No	Es demanen els materials de treball que contenen els comentaris i les frases concretes que ha dit a classe. Les estudiants es comprometen a aportar-los, però no ho fan i no es pot fer cap intervenció.

15	Consulta	juny-21	Dona estudiant	Dos homes	Intent d'agressió	No	Una professora informa que ha conegut l'intent d'agressió d'una estudiant del grau dins un dels campus. S'intenta que la persona afectada doni més detalls dels fets, però no s'aconsegueix. No es pot fer cap intervenció.
16	Consulta	set-21	Dona estudiant	Exparella home	Violació	No	Demana atenció psicològica i assessorament. Se li faciliten les dues coses.
17	Consulta	set-21	Dona estudiant	Exparella home	Assetjament des de les xarxes socials i en persona	No	L'estudiant només demana ser canviada de grup per no haver de coincidir amb l'assetjador. S'atén la seva petició.
18	Consulta	oct-21	Dona estudiant	Company de classe	Abús sexual	No	Demana suport psicològic i canvi de grup de classe per no coincidir amb l'agressor.
19	Consulta	nov-21	Dona estudiant	Company de classe	Abús sexual	No	Demana canvi de grup de classe i suport psicològic. Se li faciliten les dues coses.
20	Consulta	nov-21	Dona estudiant	Exparella home	Maltractament en l'àmbit de la parella	No	Demana suport psicològic, assessorament legal adaptació curricular. Se la deriva a serveis d'acompanyament externs més propers a la zona de residència, i rep adaptació curricular.
21	Consulta	nov-21	Dona estudiant	Exparella home	Violació i assetjament des de les xarxes socials	No	Demana atenció psicològica i se la deriva a Conexus.
22	Consulta	nov-21	Dona estudiant	Familiar	Violació	No	L'estudiant demana adaptació curricular i suport psicològic. Se li faciliten les dues coses.

Actuacions en l'àmbit de la prevenció i serveis de suport

La Unitat d'Igualtat de la UPF organitza cada curs tres **Setmanes de la Igualtat** per sensibilitzar el conjunt de la comunitat universitària: al voltant del 8 de març, Dia Internacional de les Dones; al voltant del 17 de maig, Dia Internacional contra l'LGBTfòbia, i el 25 de novembre, Dia Internacional per a l'Erradicació de la Violència contra les Dones. Podeu consultar les activitats divulgatives i formatives dirigides als tres col·lectius de la comunitat universitària que s'han fet en els darrers anys a l'enllaç següent: <https://www.upf.edu/web/igualtat/activitats-de-sensibilitzacio>

Així mateix, es reparteixen **tríptics informatius** a l'alumnat de primer curs juntament amb la resta de documentació de matrícula. Els tríptics donen informació sobre com actuar si es pateix una situació de violència masclista o d'LGBTfòbia, o se'n té coneixement.

RECURSOS

Unitat d'Igualtat
Edifici Roger de Llúria (campus de la Ciutadella)
Ramon Trias Fargas, 25-27. Barcelona
Tel.: 93 542 29 41
Despatx: 40.067
Horari d'atenció: dl.-dv., de 10.00 a 14.00 h

Per a situacions d'emergència
Institut Català de les Dones, atenció les 24 hores,
365 dies l'any (gratuit i confidencial), tel.: 900 900 120
Emergències dels Mossos d'Esquadra, tel.: 112

SERVEIS EXTERNS EN L'ÀMBIT DE LES VIOLÈNCIES MASCLISTES

Institut Català de les Dones
Serveis i oficines d'informació i atenció a les dones (SIAD): consulta el de la teva zona a la web <http://dones.gencat.cat> o bé contacta amb nosaltres perquè t'hi demanem.

Ajuntament de Barcelona
Punts d'Informació i Atenció a les Dones (PIAD).
Tel.: 93 619 73 11

Servei d'Urgències de l'Hospital Clínic de Barcelona
Atenció a les víctimes d'agressions sexuals.
Tel.: 93 227 54 00
Villarroel, 170. Barcelona

SERVEIS EXTERNS EN L'ÀMBIT DE L'LGBTIFÒBIA

Direcció General d'Igualtat, Generalitat de Catalunya
Servei d'Atenció Integral (Xarxa SAI).
La Unitat d'Igualtat en forma part.
Contacta amb nosaltres, si necessites suport.

Coneixes el Protocol en matèria de violència masclista i LGBTfòbia?

Més informació a la web de la Unitat d'Igualtat
<https://www.upf.edu/web/igualtat>

✉ igualtat@upf.edu
 🐦 @UPFigualtat
 📷 @upfigualtat

En la primera setmana de classes del curs 2020-2021 les persones que componen la Unitat han anat presencialment a tots els grups de primer curs de tots els graus i també a la sessió de benvinguda dels estudiants estrangers per donar-los a conèixer la Unitat d'Igualtat i l'existència del Protocol.

Durant la setmana del 17M del 2021 s'han repartit triangles adhesius a totes les unitats i serveis de la Universitat, amb la finalitat de fer visible el seu compromís cap a totes les formes d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere.

Igualment, es mantenen els pòsters als lavabos de dones informant de l'existència de la Unitat d'Igualtat i del Protocol. Durant l'etapa analitzada, s'han rebut **fons del Pacte d'Estat contra la Violència de Gènere**, que han finançat les activitats següents:

- Els fons del 2019 es van fer efectius durant el 2020 i van permetre fer les accions següents:
  - Dur a terme un estudi amb les dades obtingudes en l'enquesta UPF Espai Segur, el novembre del 2019. Els [resultats de l'estudi](#) estan publicats a la web de la Unitat d'Igualtat. Així mateix, es va encarregar un informe sobre la percepció de seguretat als campus de la UPF. Aquest informe s'ha materialitzat en la introducció de millores a les biblioteques (senyalització, miralls, cartells informatius i formació del personal de biblioteca) i als campus (senyalització i il·luminació, formació del personal de recepcions i seguretat).
  - Fer activitats de divulgació i de formació entorn a les violències masclistes durant la Setmana de la Igualtat del novembre del 2020. Entre d'altres accions, s'ha editat un [vídeo](#) sobre la importància de l'actuació dels testimonis presencials en situacions de violència masclista o LGBTIfòbica.
  - Fer tallers sobre prevenció i detecció de les violències als espais de participació estudiantil i l'elaboració d'una eina d'abordatge de les violències sexuals i LGBTIfòbiques en els espais de les festes universitàries de la UPF.
  - Proporcionar formació al personal de recepció, seguretat i biblioteques sobre com actuar en casos en què hi ha una ordre de protecció o d'allunyament i com fer una primera atenció a la víctima.

- Amb els fons del 2020 es va convocar un ajut de recerca per fomentar la investigació sobre les diferents expressions de la violència masclista, amb èmfasi en les violències sexuals. L'ajut ha permès finançar dos treballs:
  - “Violencia contra las mujeres en Europa: desenmascarando la ‘paradoja nórdica’”, liderat per Amalia Gómez, de l’UCA de Ciències Polítiques i Socials.
  - “La ideología de la maternidad intensiva como eje de violencia simbólica”, liderat per Mittzy Arciniega, de l’UCA de Comunicació.
- Els fons del 2021 es van destinar a l’elaboració d’un mapa de competències i resultats d’aprenentatge sobre perspectiva de gènere i violència masclista als plans d’estudis, que es posarà a disposició a la guia de perspectiva de gènere de la Biblioteca/CRAI.

La Universitat ha renovat el conveni amb l'associació CONEXUS, per oferir un **servei gratuït d'acompanyament psicològic** a les persones de la comunitat universitària que hagin patit una situació de violència masclista o LGBTIfòbica. El present conveni estarà vigent fins al gener del 2026.

Igualment, la Universitat ha signat **convenis amb tots els centres docents adscrits** per coordinar l’activació dels protocols i fer els seguiments oportuns si es produeixen incidents entre membres de les dues entitats.

Finalment, pel tal de cobrir les despeses de matrícula i, de manera excepcional, altres tipus de despeses que puguin afectar la continuïtat en els estudis de l’alumnat que hagi patit les conseqüències de la violència masclista o la discriminació per raó d'orientació sexual, d'identitat de gènere o d'expressió de gènere, des de finals del 2017 es compta amb el **Fons d'Igualtat** de la UPF (acord del Consell de Govern de 13 de desembre del 2017), que dota de recursos per ajudar econòmicament estudiants en situació de violència masclista o LGBTIfòbia que el sol·licitin.

Valoració global

L’activitat dels dos darrers anys ha estat condicionada per la pandèmia, fet que ha alterat força les activitats quotidianes de tota la comunitat universitària i, per tant, també la de la Unitat d’Igualtat en la seva tasca, en el marc del seguiment del Protocol. El temps d’aturada de la presencialitat ha estat una oportunitat per treballar més en tasques de prevenció i de formació, que valorem positivament. Tanmateix, també volem deixar constància que la situació real de moltes dones en confinament ha empitjorat i que han augmentat els casos de violència en termes generals, encara que moltes d’aquestes situacions no s’hagin reportat a la Unitat.

Pel que fa al Protocol en si, considerem necessari actualitzar-lo. Confiam que durant el 2022 ja es podrà disposar d’un text renovat, que ampliarà la cobertura de conductes i s’alinejarà amb la nova Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista.

A més, volem subratllar la necessitat que les normatives autonòmiques i estatals que cal aplicar en la gestió dels expedients disciplinaris siguin revisades amb perspectiva de gènere perquè puguin ser realment efectives, i això inclou la revisió i l’adequació de l’arquitectura jurídica i organitzativa que acompanya tot el procés. En aquest sentit, la Unitat té previst impulsar una

trobada d'unitats d'igualtat catalanes per detectar les mancances i estructurar conjuntament les necessitats que tenim al voltant dels protocols per tal de fer-les arribar a les conselleries pertinents. Considerem totalment imprescindible aquesta revisió a fi que es pugui acabar amb la impunitat que molts assetjadors troben en les normatives actuals. En aquesta mateixa línia, és totalment imprescindible disposar de persones formades en perspectiva de gènere que puguin instruir els expedients disciplinaris acuradament i gestionar-los de la manera més diligent possible.

En el marc català continua faltant un mecanisme de coordinació entre els protocols de totes les universitats que permeti actuar conjuntament quan es donin situacions denunciabls entre membres de diferents universitats. La necessitat d'aquest mecanisme ja es va detectar en el darrer informe, però no s'han produït avenços en aquest sentit.

Per últim, no ens ha de passar per alt que la violència patriarcal continua instaurada a la Universitat, amb un altíssim grau d'invisibilització degut al silenci "obligat" de les persones que la pateixen, per por a represàlies personals i laborals, que s'acompanyen de la falta d'equitat de gènere en tots els estrats universitaris. En aquest sentit, sabem que molts casos no arriben a denunciar-se mai, i que la taula inclosa en aquest informe no reflecteix la realitat de tot el que passa a la Universitat. Esperem que l'arrencada del *#metoo universitari* el passat mes de gener ens ajudi a reconduir-ho per visualitzar la situació real en la qual ens trobem, a fi de resoldre-la.